

alpMedia Newsletter

Informacijska služba CIPRA – 1. 4. 2008, št. 6/2008
www.cipra.org/alpmedia

Krave, polne energije!

Konec leta 2007 se je začel CACCALPS, nov projekt pobude Interreg, katerega cilj je uporaba kravjakov za ogrevanje.

Prve "molzne krave" kot proizvajalke energije

© www.pixelio.de

Energijski potencial ene krave znaša v najboljšem primeru 500 kWh letno. Izkoristek energijskega potenciala pri treh kravah bi zadostil potrebe po energiji za povprečno pasivno enodružinsko hišo. Poleg kravjega gnoja bi bila možna tudi energijska izraba metana, ki ga krave dnevno proizvajajo v velikih količinah in velja za enega od glavnih povzročiteljev podnebnih sprememb. Prvi poskusi so pokazali, da je nestabilen metanov plin v zaprtih hlevih relativno enostavno zajeti in

ga pozneje zažgati v malih elektrarnah, ki predelujejo kravji gnoj. Stare peči na olje je mogoče razmeroma enostavno preurediti za kurjenje metana.

Da bi upoštevali tudi pomisleke, ki jih imajo ob tem aktivisti za varstvo živali, bodo najprej poskušali zajeti metan krav, ki se pasejo prosto oziroma na planini. Plin se bo nabiral v balonih, pritrjenih na zadnjice krav. Kot priporočajo raziskovalci, morajo kmetje ali planšarji visokotehnološke balone izprazniti enkrat tedensko in metan – tako kot mleko – v cisternah ali po cevovodih odposlati v elektrarno. Sirarji bodo lahko izrabili sinergije in svoje obrate opredelili kot proizvajalce energije pod geslom: „Mi ne proizvajamo le sira!“

Partnerji projekta CACCALPS (Cows against Climate Change in the Alpine Space) so francoski Elf Aquitaine, slovensko združenje mesarskih mojstrov in lihtenštajnsko ministrstvo za energijo. Sicer pa se že danes načrtuje naslednji projekt, ki bo osrednjo pozornost namenil prenosu znanja. Eden od pobudnikov je cilj projekta opredelil zelo izrazito in brez ovinkov: „Kravji drek pač ne pozna meja.“ Tudi druga gorska območja bodo lahko gnoj izkoristila kot vir energije.

Več informacij na <http://www.caccalps.org> (de/fr/sl/en)

Vsebina

Stran 1

Krave, polne energije!

Stran 2

Novi „športni protokol“
Alpske konvencije?

CIPRA bo postala delniška
družba

Švicarske brunarice ali nazaj
h koreninam alpske
gradbene kulture

Prevodi z Babel Fish za
znatno zmanjšanje stroškov

Stran 3

Petrus - okolju prijazen
postopek zasneževanja

Ekološke mreže za velike
sesalce

Problematicni medved JJ3
izročen

Madžarska bo postala
pogodbenica Alpske
konvencije

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Novi „športni protokol“ Alpske konvencije

Avstrija in Švica sta predlagali nov izvedbeni protokol Alpske konvencije. Tokrat gre za najpomembnejšo stransko zadevo na tem svetu: šport, ki danes velja kot ena najpomembnejših panog v alpskem prostoru.

Več na strani 3: Petrus – okolju oprijazen postopek zasneževanja“

Francoski upravljavec smučišč Compagnie des Alpes (CAD) je letošnjo zimo preizkušal nov postopek zasneževanja, v katerem reaktivna letala v ozračju proizvajajo kristalizacijske kali, npr. srebrov jodid, ki povzroča razvoj oblakov in padavine.

Novi „športni protokol“ Alpske konvencije?

Avstrija in Švica sta predlagali nov izvedbeni protokol Alpske konvencije. Tokrat gre za najpomembnejšo stransko zadevo na tem svetu: šport, ki danes velja kot ena najpomembnejših panog v alpskem prostoru. Gostujoči državi letošnjega evropskega nogometnega prvenstva želita prvi osnutek besedila protokola predstaviti že konec junija pred finalnim tekmovanjem na Dunaju. Ekipo delovne skupine Alpske konvencije za šport sestavljajo Mladen Rudonja in Jure Košir iz Slovenije, Toni Polster in Hermann Maier iz Avstrije, Luciano Moggi iz Italije in Edmund Stoiber iz Nemčije. Vsi člani DS menijo, da ima športni protokol prednost pred protokolom o prebivalstvu in kulturi, ki še vedno ni sprejet. Rudonja o tem pravi naslednje: „To so vendar babje teme!“

Očitno o tem, da je treba nogomet podpirati, vlada enotno mnenje. Manjšina v delovni skupščini pa poleg tega želi, da se v protokolu izrecno omeni pomen smučarskega tekmovalnega športa. Švica se je tej zahtevi uprla z argumentom, da so nogometne igre, kot je bila tista na Jungfrauochu na več kot 3000 m.n.v. poleti 2007, značilnejše za Alpe, kot so smučarska tekmovanja. Prav tako bo treba nujno razjasniti vprašanje možnosti "Americas Cup" v Alpah.

Vir: osebno sporočilo Jureta Koširja

Visokogorski nogomet danes bolj životari kot ne.

© www.em-blogger.at

CIPRA bo postala delniška družba

Interna razprava o strategiji, ki jo je spodbudila McKinseyjeva študija, je pokazala, da za Mednarodno komisijo za varstvo Alp (CIPRA) oblika organizacije, ki temelji na demokraciji, ni več v skladu z zahtevami sodobnega časa. „Premalo udarnosti, preveč skregano z realnostjo,“ ugotavljajo svetovalci. V zadnjem še demokratično sprejetem sklepu so članske organizacije v marcu zato sklenile, da se CIPRA spremeni v delniško družbo. Koncern Porsche je že izrazil zanimanje za prevzem večjega paketa delnic. Prometna politika CIPRE naj bila po vsej Evropi zgled za druge in bi jo bilo treba korigirati le na nekaj maloštevilnih mestih. Službeni avtomobil za novega generalnega direktorja CIPRE, d.d., je že dobavljen (gl. foto). Andreas Götz, zmagovalno razpoložen, je ob tej priložnosti dejal: „Našo učinkovitost bomo izboljšali za najmanj 70 %.“ Delniška potrdila je mogoče že takoj podpisati na www.cipra.org.

Uspešen primer partnerstva: Porsche in CIPRA. Generalni direktor A. Götz s hosteso Petro ob novem službenem avtomobilu.

© C. Pfister / CIPRA

Švicarske brunarice ali nazaj h koreninam alpske gradbene kulture

Na Bavarskem nameravajo uvesti predpis, ki bo določal, da se bodo stanovanjske zgradbe zunaj mestnih naselij gradile le še v slogu švicarskih brunaric (chalet), saj naj bi podivjano širjenje najrazličnejših gradbenih slogov začelo ogrožati alpsko identiteto. Nemška Liberalna stranka (FDP) bo proti sprejemu zakona, ki naj bi ga v parlamentu sprejeli konec marca, vložila ustavno pritožbo. Liberalci so med drugim izrazili kritiko nad zamisljo, da bi morali biti v slogu švicarskih brunaric tudi naprave za zasneževanje, objekti z dvigali in kravji hlevi. Predstavnica stranke je celo zahtevala „svoboden slog za svobodne državljane“. Strankarski izvedenec za arhitekturne zadeve je za revijo Spiegel povedal naslednje: „Če bi take razmere vladale že v času sončnega kralja, Versailles danes ne bi bil nič drugega kot baraka z vodometi.“ Vladajoča večina stranke CSU je že napovedala, da je v zvezi s tem pripravljena skleniti kompromis: nogometni stadion Allianz-Arena bi lahko opremili z dvokapnico. Izjeme naj bi bile mogoče tudi v prihodnosti, zlasti pri starih gradnjah. Grad Neuschwanstein bi lahko zato pomagali spraviti "na linijo" s previdnimi ukrepi, denimo s priljubljenimi zabožki s pelargonijami, ki bi jih postavili pred okna.

Kot kaže, so turistični delavci bavarskega predloga veseli in tako tudi pričakujejo precejšnje povečanje števila gostov iz Velike Britanije, Japonske in južnopacifiških otokov, kjer so pelargonije nekaj povsem eksotičnega.

Vir: Berliner Abendpost z dne 29. 3. 2008

Prevodi z Babel Fish za znatno zmanjšanje stroškov

Pridružitven "Planinski Alpski od Leto" želi za posvetiti večji del od njegov vsakoleten proračun k sodelovanju projekti – posebno v njiva od energijski – in je imel za narediti pomemben finančen odločitve. Spleten prevajalci imetje narejen velik napredek v preteklosti leta, Pridružitven odločen se za eksperimentirati nekaj od njih. Preizkusi so dokazali, da Amebis je planinskim temam najsposobnejše spletno prevajalsko usmerjenje. Zatorej, "Planinski Mesta od Leto" je veseliti za imeti našel varčen rešitev pooblastilen ono za jamčiti nadaljnji raba od ves glaven planinski jeziki (Nemški, francoščina, italijanščina in slovenščina) v vseh publikacijah in prireditvah. To je zares pomemben element jamčenje visok raven od deloven in močna udeležba k organiziran dejavnostim znotraj omrežja mest. Finančen težave povezal k prevajalen stroški so delil z z ves glaven planinski omrežja. Planinski Omrežja od Obvarovan Območja je zelo zanimal iskušnost vodil z "Planinski Mesta od Leto" in lahko biti ob narediti korak k ta današnji in učinkovit prevajalen sistem.

Povezava: <http://de.babelfish.yahoo.com>

Petrus – okolju prijazen postopek zasneževanja

Francoski upravljavec smučišč Compagnie des Alpes (CAD) je letošnje zimo preizkušal nov postopek zasneževanja, pri katerem reaktivna letala v ozračju proizvajajo kristalizacijska jedra, npr. srebrov jodid, ki povzročajo razvoj oblakov in padavine. CAD poudarja, da pri njihovi metodi ne gre za umetno, temveč naravno zasneževanje. „Naravi želimo le pomagati, da se postavi na svoje noge,“ je ob tej priložnosti povedala predstavnica podjetja. Tako novi postopek ne dopušča več fiksne nameščenja objektov, omogoča pa varčevanje z energijo in vodo. Prav tako pa se bo mogoče izogniti na oko nič kaj lepim belim program sredi rjave pokrajine, saj bo sedaj mogoče zasneževati celotno pokrajino in ne le posameznih prog. V tem oziru postopek ustreza ideji trajnostnega razvoja.

Postopek razvoja oblakov je Rusija uspešno izvedla že pred prvomajsko parado, da bi tako za to priložnost zagotovila lepo vreme. CAD je sistem za „proizvajanje zamrznjenih padavin“ že patentiral, pod imenom Petrus pa želi nastopiti tudi na svetovnem trgu. Posamezne regije, ki so splošno znane kot območja z malo snega, npr. južna Anglija, so za postopek že pokazale veliko zanimanje.

Več informacij na <http://www.econeige.dieu> (fr)

V prihodnje bo treba poskbeti za nove oznake na smučiščih.

© www.fliegen-sparen.de

Ekološke mreže za velike sesalce

Alpska konvencija, Karpatska konvencija in Konvencija o biološki raznovrstnosti nameravajo v prihodnje sodelovati pri vzpostavitvi posebnega koridorja med Alpami in Himalajo za velike sesalce. V okviru konference pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti v Bonnu/D bodo 30. maja 2008 v ta namen podpisale memorandum o soglasju. V središču pozornosti je prizadevanje, da bi gigantopiteku omogočili širjenje na območju od Himalaje prek Kavkaza in Karpotov vse do Alp. Prve pilotne projekte naj bi v občinah, ki so članice Omrežja občin „Povezanost v Alpah“ in Zveze srednjeazijskih gorskih občin, začeli izvajati že letos poleti.

Gigantopitek, bližnji sorodnik jetija, zaradi podnebnih sprememb vedno težje uporablja svoje tri metre široke poti, po katerih se premika po gorskem svetu. Ta veliki sesalec za preživetje potrebuje nov življenjski prostor. Pobudo za njegovo rešitev je sprožil alpinist Reinhold Messner, ki je prepričan, da bi lahko pojavljanje velikega sesalca v Alpah v smislu sonaravnega turizma izkoristili tudi na naravoslovnih ekskurzijah. Sicer pa namerava Messner vrtove, ki ležijo ob njegovem gradu Juval, tako preoblikovati, da bodo gigantopitku omogočali optimalne razmere za življenje.

Vir in več informacij na <http://www.abominablesnowman.co.uk> (en)

Gigantopitek: migrant med Himalajo in Alpami

© <http://z.about.com>

Problematični medved JJ3 izročen

Pred kratkim so medveda JJ3, ki so ga opremili z GPS ovratnico, izsledili med njegovim zimskim spanjem na območju švicarskega kantona Graubünden in ga s helikopterjem odpeljali v Italijo. Za graubündenske oblasti je bil, kot je razvidno iz sporočila za medije, prevoz „genialna akcija, im ima dvojno korist“: po eni strani so se oblasti znebile rjavega medveda, ki je povzročal samo jezo, odkar so ga pripeljali iz severne Italije, po drugi strani pa tudi zato, ker je v pokrajini Lenzerheide med iskanjem hrane vedno znova prevračal smetnjake in otroke, ki so ga hoteli pobožati, nekoliko surovo polizal po obrazu. Oblasti pa so se oddolžile še za nekaj, kar so zakriville pred časom: JJ3 so odpeljali kot odškodnino za krajo kozoroga pred sto leti. Medveda naj bi izpustili na območju italijanskega narodnega parka Gran Paradiso. Potem ko je v Graubündnu kar nekaj tovrstnih akcij, pri katerih je bilo uporabljeno tudi strelno orožje, poskrbelo le za slabo voljo, velja JJ3 za robustnega predstavnika z dobrimi možnostmi za preživetje. Ali kot pravi biologinja Ursula Braun, pristojna za primer: „Pravi primerek starega kova.“

Vir: Die Südostschweiz, 4. 4. 2008

Madžarska bo postala pogodbenica Alpske konvencije

Predsednik madžarske vlade Ferenc Gyurcsány bo prihodnji petek prispel v Innsbruck/A, kjer bo podpisal Alpsko konvencijo in s tem upošteval dejstvo, da posamezni deli zahodne Madžarske z geološkega vidika sodijo k Alpam. Paketi alpskih kamnin segajo še vse na Madžarsko, vendar so prekrti s sloji panonskih sedimentov. Madžarska upa, da bo lahko s to potezo sodelovala pri projektih z alpskega območja. Marco Onida, generalni sekretar Alpske konvencije, je dosednji razvoj pozdravil in izrazil upanje, da se bo, če bo le mogoče, podzemno širjenje alpskih kamnin širilo tudi v prihodnje. Na kongresu v Madridu je generalni sekretar dejal: „Če želimo stvari pti do dna z geološkega vidika, segajo Alpe od Iberijskega polotoka pa do Črnega morja.“ Torej bo treba vrtati dovolj globoko. Generalni sekretar je obenem odločno zavrnil domneve, da naj bi šlo le za špekulacije okoli pristopa novih držav članic vse do Urala.

In kot je že navada ob tem času, je CIPRA sporočila, da sta Italija in Švica ratificirali vse protokole Alpske konvencije, medtem ko je Bruselj sporočil, da bo EU ratificirala protokole le v primeru, če se bo za ta korak odločil tudi Washington.

Vir: CIPRA International

O tem in onem

Kmalu novo ime za Mont Blanc?

Francoski predsednik Nicolas Sarkozy želi še letos doseči, da se najvišja alpska gora Mont Blanc preimenuje, saj – kot naj bi se glede tega sam kritično izrazil – tam že dlje časa ni videti nič več belega. Predsednik je zato predlagal, da se postopek iskanja imen za alpske vrhove posodobi. Z nekoliko več „human touch“ naj bi v prihodnje pogorje tudi bolje tržili. Z naklonjenostjo ocenjuje predlog, ki prihaja iz njegove „sredine“, in sicer da bi Belo goro preimenovali v Mont Brun. Popularne figure polpretekle zgodovine naj bi, kot je slišati iz Elizejske palače, „rahlo zaprašenim Alpam“ pripomogle k večji eleganci. Kritika francoske pobude prihaja iz Milana: več neodvisnih italijanskih televizijskih postaj je že predlagalo, da se gora preimenuje v Monte Silvio. Seveda nima to nobene zveze z imenom zelo znanega politika, predlog se namreč zgleduje po latinski besedi Silva, kar pomeni gozd. Bruselj poskuša v tej brezizgledni situaciji seveda posredovati na diplomatski način. Evropska komisija je zato predlagala novo ime: Mount Barroso, saj se bo z imenom evropskega vodilnega karizmatika navdušeno identificiralo kakih 350 mio. Evropejk in Evropejcev.

Vir: <http://www.peakware.com/peaks.html?pk=152> (en)

Alpsko mlečno gospodarstvo: kamele – pridobitev za podnebje

Kot ugotavljajo raziskovalci v svoji novi študiji o vplivih podnebnih sprememb na alpske domače živali, bodo krave na nadmorski višini, ki ne presega 2500 metrov, že do srede stoletja večinoma zamenjale kamele in lame. Vse to bo odprlo nove priložnosti in nova tržišča. Kot enega od številnih primerov študija navaja inovativne mlečne izdelke za alergike. Kamelji jogurt, sir in skuta so še posebno okusni in občutljivim ljudem omogočajo „užitke brez občutkov kesanja“. To naj bi veljalo tudi za številne kitajske priseljence, ki jih zaradi demografskih sprememb novačijo v alpski regiji. Večina od njih encima, ki je potreben za prebavljanje kravjega mleka, sploh nima. „Kamelje mleko odpira vrata azijsko-alpskim migracijam,“ predvidevajo avtorji študije.

Vir in več informacij na http://www.zalp.ch/aktuell/suppen/suppe_2004_01/su_mi.html (de)

Heidi je Slovenka

Slovenski Inštitut za literarno zgodovino je pred kratkim dokazal, da Heidi, osrednji lik slovite istoimenske povesti, ni Švicarka, temveč Slovenka. V ta namen so na inštitutu opravili analizo najrazličnejših filmov o Heidi in uspeli dokazati, da so njene poteze na obrazu slovanskega značaja in da zna govoriti slovensko. Njen pogosto citirani stavek „Peter, Peter, če ne boš priden, bom pustila, da ti bodo koze s podplatov sol polizale!“ je pravzaprav groba prevajalska napaka. Heidi naj bi izjavila ravno nasprotno: „Peter, ko bova velika, mi boš kupil kočjo ob Blejskem jezeru, a ne!“ Deklica bi potemtakem res morala izvirati iz vzhodnih Alp. Mariborski župan je Švici že zagrozil s tožbo pred Evropskim sodiščem, če bo ta še naprej tržila svoj turizem s Heidi. Novinarjem je povedal: „Vse, kar je prav: Heidi – to smo mi!“

Več informacij na: <http://www.heidi-net.com> (en)

Prireditve

Mednarodni simpozij o pregradah: **Prihodnost za alpsko periferijo**. Chur/CH, 15.-16. 4. 2008. Jezik: en. Organizira: Axpo Energie, Konzorcij HE Tri soseske/Kitajska. Več informacij na <http://internationalrivers.org/node/356> (en)

21. arhitekturni bienale v Zermattu: **Novogradnje zunaj območij, namenjenih gradnji in na več kot 3000 m.n.v. – okolju prijazna gradnja v alpskem prostoru**. Vrh Malega Matterhorna/CH, 18.-22. 4. 2007. Jezika: de, fr. Organizirata: Društvo anonimnih velikih investorjev, Mountain Wilderness.

Več informacij na <http://www.sac-cas.ch/Turm-Klein-Matterhorn.911.0.html> (de/fr)

Okrogla miza: **Kako varčevati s stroški pri negi varovalnih gozdov: brezplačne sanacije**. Kempten/D, 28. 4. 2007. Jezik: de. Organizira: Zveza za gojenje profitnih gozdov. Več informacij na <http://www.volksbegehren-wald.de> (de)

1. Alpine English Conference: **Diversity of regional languages and dialects in the alpine space**. Bruselj/B, 12.-15. 5. 2007. Jezik: en. Organizirajo: Mc Donalds, Nestlé, Red Bull.

Več informacij na <http://www.unipublic.unizh.ch/magazin/gesellschaft/2001/0195> (de)

Mednarodna konferenca o **tranzitnem prometu prihodnosti: več je bolje!** Innsbruck/A, 10.-11. 6. 2007. Jeziki: de, fr, it, sl. Organizirajo: Prometna ministrstva Avstrije, Nemčije, Francije in Italije.

Več informacij na <http://www.transitforum.at> (de)

Saj ni res, pa je...

...Vreme: na sprednji strani območja nizkega zračnega pritiska pri Britanskem otočju v Alpah trenutno prevladuje južni fen. S prehodom fronte se bo veter obrnil proti severozahodu in se bo jutri zjutraj spet okreplil. Napoved: v celotnem severnem delu Chablaisa vse do Lihtenštajna ter v srednjem alpskem delu pred Dofinejo in vzdolž glavnega grebena do prelaza Splügen je večinoma zelo oblačno, občasno se lahko pojavijo rahli nalivi. V vzhodnih Alpah bo dopoldne prav tako večinoma oblačno. Veter piha zmerno do živahno z zahodne strani, na 2000 m.n.v. bo okoli -1 in na 3000 m okoli -7 stopinj, na jugu nekoliko topleje.

Vir:

http://www.alpenverein.de/template_loadेर.php?tplpage_id=115 (de)